361
E 1010

A BÉKÉSCSABAI ÁG. H. EV. RUDOLF-REÁLGIMNÁZIUM

LXII.

ÉRTESITŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI
Dr. RELL LAJOS
IGAZGATÓ

Nyomtatta a Körösvidék Rt. Békéscsaba, 1928.

REV 85

A BÉKÉSCSABAI ÁG. H. EV. RUDOLF-REÁLGIMNÁZIUM

LXII.

ÉRTESITŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI
Dr. RELL LAJOS
IGAZGATÓ

Nyomtatta a Körösvidék Rt. Békéscsaba, 1928.

REV 98

REV 2010

-E 1010/1927/1928

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Ámen.

I.

Tanulmányutak.

Az 1927/28. iskolai év folyamán tanári karunk két tagja volt tanulmányuton, tanulóink részére pedig nagyobb tanulmányi kirándulást rendeztünk.

1. Dr. *Szeberényi* Lajos kartársunk 1927. julius hó elején *Svájcon* és *Párizson* át *Londonba* utazott s két hónapig ott maradt az angol nyelv és irodalom tanulmányozására. Tanulmányútját a f. év julius és augusztus havában folytatja s tapasztalatait jövő évi Értesítőnkben fogja közölni. Intézetünk meleg elismeréssel adózik ifju kartásunknak, aki a két tanulmányút költségeit is maga viseli.

2. *Kirner* Gusztáv vallástanárunk a kormányzó bizottság támogatásával résztvett a Keresztyén Ifjusági Egyesület (KIE) felvidéki tanulmányútján 1928. március 5—10.-e között *Dobos* Károly KIE orsz. titkár, *Kutassy* Dezső ref. lelkész, *Papp* Géza orsz. titkár, *Szabó* Zoltán theol. tanár és *Teleky* Sándor s.-lelkész társaságában. Útjuk célja az amerikai irányítás alatt álló Y. M. C. A. (KIE) keretei között folyó ifjusági munka tanulmányozása volt. E célból fölkeresték a *losonci*, a *besztercebányai* és a *pozsonyi* egyesületeket s gazdag tapasztalatokra tettek szert. *Kirner* kartársunk jelentéséből közöljük a következőket:

„A világháború után az oroszországi fogolytáborokban áldásosan müködő Y. M. C. A. amerikai titkárait hazatérésük alkalmával Prágában a cseh kormány felhívta, nem volnának-e hajlandók az ország területén, először a nagyobb városokban, amerikai mintára megindítani az ifjusági munkát. A titkárok örömmel tettek eleget a felhívásnak s összeköttetéseik segítségével Amerikából nagymennyiségű pénzt kaptak, amellyel amerikai méretekben felépítették és berendezték a losonci, a besztercebányai és a pozsonyi KIE-palotákat. A kölcsönt mind a három egyesületnek vissza kell fizetnie s ezért olyan ifjusági és egyben társadalmi működést kell kifejteniök, hogy a törlesztésnek minden határidőben eleget tehessenek.

A *losonci* palota kétemeletes. A földszinten étkezőterem van, ahol amerikai rendszer szerint olcsó és jó ételeket szolgáltatnak ki. Az I. és II. emeleten szálló van; a tiszta és jó

szobákat az átutazók az olcsó árak miatt kedvelik. A losonci egyesületnek 530 tagja van; 120 tanonc, a többi diák. A tagokat csoportokra osztják, minden csoportnak külön helyisége és vezetője van. Összejöveteleiket (hetenként tartanak összejövetelt) bibliaolvasással kezdik s vallásos, tudományos, társadalmi és testi nevelés alapján foglalkoznak a tagokkal. Vasárnap minden tag elmegy a saját templomába. A losonci egyesületben magyarul folyik a munka, *Besztercebányán* azonban már csak egyes csoportok tartanak magyar nyelvű összejöveteleket. Itt is hasonló komolysággal folyik a nevelés.

Pozsonyban az egyesületnek négyemeletes palotája van. Valóságos világvárosi forgalom látható itt s jellemző, hogy az egyesület tagjai 1000 ebédet és ugyanannyi vacsorát fogyasztanak el. Nagy olvasóterem, 800 ülőhelyes díszterem áll a tagok rendelkezésére s minden pénteken és szombaton mozielőadásokat rendeznek. Minden csoportnak tágas, szép helyisége van s a tagok számára különböző tanfolyamokat (nyelv, gépírás, stb.) tartanak. Hat fizetett titkár 24 csoportvezető segítségével vezeti a munkát. Nagy sikerrel rendezték amerikai mintára az apák és anyák napját. Az egyesület a külvárosok utcagyermekeit is összegyüjti s komoly munkára neveli. Beszéltem szülőkkel, akik nagyon hálásak a K. I. E.-nek áldásos munkásságáért".

Vallástanárunk a mult év juliusában *Németországban* volt tanulmányúton.

3. *A tanulmányi kirándulást dr. Czinkotszky* Jenő kartársunk a következőkben ismerteti:

„Iskolánk 27 tanulója (III.—VII. o.) részt vett a békéscsabai városi felső kereskedelmi iskolával együtt rendezett bécsi tanulmányi kiránduláson f. év junius 20—28-a között. Csoportunk vezetői dr. *Czinkotszky* Jenő és *Mazán* László tanárok voltak, s hozzájuk csatlakozott *Koppányi* Gyula ref. lelkész, hitoktató. *Junius 19-én* 23'15-kor indultunk személyvonattal Budapestre, *20-án* 18'50-kor érkeztünk Bécsbe a keleti pályaudvarra, ahol már várt ránk a Stadtschulrat kiküldöttje, egy tanárnő, aki elkalauzolt bennünket az egyik városi Schülerherbergebe (Unt. Augartenstrasze 3.), ahol napi 3 Schillingért szép, tiszta lakást s igen jó ellátást kaptunk. *21-én* szintén a Stadtschulrattól kirendelt bécsi kolléga vezetésével megnéztük délelőtt a régi Bécset (Morzinplatz, Mark Aurelstrasze, Hoher Markt), majd a Szt. István templomot, a kapucinosok sirboltját, a parlamentet s a városházát. Vezetőnk mindent szakszerüen megmagyarázott. Délutáni programunk a schönbrunni palota, park s az állatkert megtekintése volt. *Junius 22-én* reggel 6 óra 20 perckor a Semmeringre indultunk. Délig a Semmering híres hoteljeit néztük, majd vasuton visszamentünk Payerbadig s Hirschwangból a drótkötélpályán felmentünk a Raxalpera, ahol feledhetetlen délutánt töltöttünk. *Junius 23.* Grossmarkthalle, Naschmarkt, Mariahilferstrasse, Stafa-áruház. Délután megtekintettük az óriási

méretü, mintaszerü városi épületekből néhányat (Reumannhof, Fuchsenfeldhof), utána megfürödtünk az Amalienbadban. *Junius 24.* Délelött a Kunst- és Naturhistorisches Museum, különös tekintettel a magyar vonatkozásokra. Délután Prater. *Junius 25.* Kirándulásunk fénypontja a Schneeberg. Az idő kedvező volt s ritka szép kilátásban volt részünk. Visszatérve este 11-kor bemutatták a belvárosnak néhány, a legkülönfélébb fényreklámoktól ragyogó utcáját. *Junius 26.* Délelőtt Kai, Fischerstiege, Wiplingerstrasse, Hof, Freyung, Votivkirche, Nationalbank, Börse (megtekintés). Délután bevásárlás, pihenés. *Junius 27-én* indulás reggel 8 órakor hajón haza. Igen kellemes útunk volt. *Június 28-án* reggel 7 órakor érkeztünk haza Csabára. Kirándulásunk teljes mértékben sikerült. Semmiféle zavaró momentum (betegség, stb.) nem zavarta a mindvégig kitünő egészségi állapotban levő fiúk örömét a látottakon.

A részvételi díj 68·50 P volt. — Különös hálával tartozunk *Pancratz* József városi felső keresk. iskolai igazgató úrnak; az ő érdeme a kirándulás mintaszerű előkészítése. Nagy szeretettel s megértéssel fogadott bennünket *Rouge* igazgató, a Schülerherberge vezetője; *Fuderer* Viktor és *Koller* Franz bécsi kollegáink pedig reggeltől estig fáradhatatlanul buzgólkodtak, hogy kitűzött programmunkat a legcélszerűbben és legkényelmesebben végrehajthassuk. Mindhármuknak ezúton is hálás köszönetünket küldjük".

II.

Intézetünk multja.

Iskolánk gyökere abba a magánintézetbe nyul vissza, amelyet az abszolutizmus alatt rendes tanári állásától megfosztott s ide húzódott *Breznyik* János létesített 1855-ben Békéscsabán az intelligens szülők kívánságára. A kiváló tanár 1858-ban Selmecbányára távozott s örökébe *Mokry* Sámuel lépett, akivel egyidejüleg érkezett ide *Stiaszny* Soma és szintén magániskolát nyitott, amely azonban a szülők kívánságára az előbbibe olvadt.

Intézetünk tulajdonképeni megalapítása az 1857. évhez fűződik. „Békéscsaba város tanácsa és váltság-bizottmánya" az államkölcsönre eladott városi földek árából az összes egyházaknak nevelési célra 55.000 forintot adományozott „nemzeti kölcsönkötvényekben" s ez összegből az evang. egyházra 43.000 forint jutott oly föltétellel, hogy a kamatokat négyosztályu reálgimnázium fenntartására fordítja. Az egyház elfogadta az adományt, átvette a magánintézet két osztályát, megnyitotta a III. osztályt, az iskolát nyilvánosnak nyilatkoztatta ki s ügyeinek intézését az „iskolai bizottmányra" bízta. Igy folyt le az 1858/59.

iskolai év. 1860/61.-ben az egyház a IV. osztályt is menyitotta s hogy meglegyen a negyedik tanár, polgári iskolájának tanítástervét a gimnáziuméhoz szabta s magát az iskolát is a gimnáziumhoz csatolta. A nyilvánossá lett reálgimnáziumnak sok nehézséggel kellett megküzdenie: nem volt épülete, felszerelése, tanárainak fizetése is hiányos, hiszen az alaptőke csak 1863-ban folyt be. 1864-ben a polgári iskolát elválasztották az intézettől, a reális irányt megszüntették s az összes osztályokat az épületben helyezték el. Iskolánk innentúl 5 évig algimnáziummá, 1870/71-ben névleges polgári iskolává lesz, 1871/72-ben ujból a reálgimnázium címet veszi fel s ilyen maradt 1875/76-ig. Az 1876/77. iskolai évtől kezdve azonban ismét visszatér a gimnáziumi irányhoz, mivel kevés volt a tanulói közt a reálista. A kisérletezés még egyszer üti föl a fejét: 1882-ben a presbitérium az alapitvány szellemével ellentétben polgári iskolává akarja átalakítani s megnyeri a városi képviselőtestület hozzájárulását, de az egyház intelligens tagjai egész a miniszterig megfellebbezték a határozatot s Ttrefort Ágost v. k. miniszter 1882. december 3.-án helyet adott a fellebbezésnek (35.293. sz. a.) s igy iskolánk megmaradt gimnáziumnak.

A most már véglegesen középiskolának minősített intézetnek sok küzdelmet kellett kiállania, hogy megfelelő épülethez, felszereléshez jusson s hogy majdan főgimnáziummá fejlődhessék. A küzdelemben *Horváth* János igazgato járt elől, akinek szívós kitartása meghozta a győzelmet. A közoktatásügyi kormány azonban sokáig mereven elzárkózott az államsegély megadásától s úgy látszott, hogy iskolánk ügye zátonyra jut. Végre városunk nagynevű szülötte, *Zsilinszky* Mihály lett v. k. államtitkárrá. A nemes ügy s szülővárosa iránt való szeretetből előkészítette az utat: kieszközölte, hogy intézetünk a korán tragikus véget ért trónörökös nevét viselhesse; e név birtokában azután engedett a kormány merevsége. Az egyház s a város 1895. július 14.-én indította meg a mozgalmat intézetünknek főgimnáziummá való kifejlesztése érdekében s *Wlassics* Gyula v. k. miniszter *Heinrich* Gusztáv egyetemi tanárt küldte ki biztosul Békéscsabára. Az állammal való szerződést Wlassics 1898. július 13.-án irta alá s ezzel iskolánk fejlődése elől az utolsó akadály is elgördült.

A főgimnáziummá váló intézetben az 1897/98. iskolai évben nyilt meg az V., 1900/1901-ben a VIII. osztály. Uj, *Alpár* Ignác tervei szerint épült kétemeletes palotáját 1900. október hó 16-án avatta föl az iskola fényes ünnep keretében. Első érettségi vizsgálatát 1901-ben tartotta. 1902. december 5.-én (76.635 sz. a.) a VKM. végleg megadta V—VIII. osztályainak a nyilvánosság s az érettségi vizsgálat tartásának jogát. Iskolánk innen kezdve szépen gyarapodott 1914-ig; a világháború kitörésekor katonai kórház céljaira foglalták le s kórháznak maradt 1919. májusáig, amikor a megszálló oláh csapatok helyez-

kedtek el benne. Nemzeti hadseregünk bevonulásakor nálunk nyert elhelyezést, úgyhogy csak 1920. augusztus 21.-én kaptuk vissza. Az oláh megszállás rengeteg károkat okozott (a szegedi körletparancsnokság 1920.-i megállapítása szerint 12,000.000 K-t), amelyeket csak nehezen birunk kiheverni.

Intézetünk 1924. szept. 1.-től kezdve *reálgimnáziummá* alakult s második modern nyelvül az *angolt* választotta.

III.

Intézetünk az 1927/28. iskolai évben.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Az iskolai évet Egyházi Főhatóságunknak a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter urral egyező intézkedése alapján szeptember hó közepén kezdtük meg. *Pataki* Sámuel kartársunk betegsége, majd az év végéig történt szabadságolása, s más kartársak betegsége kissé megakasztotta munkánkat. Örvendetes és szomoru eseményekben egyaránt volt részünk az iskolai év folyamán.

A beiratást 1927. julius hó 1—4 és szeptember hó 12., 13. napjain végeztük. Alakuló értekezletünket 1927. augusztus 31-én tartottuk; az iskolai évet szeptember 13-án nyitottuk meg s a tanitást istentisztelettel 14-én kezdtük meg és a VIII. osztályban 1928. május 13-án, az I—VII. osztályban junius 14-én fejeztük be. A vizsgálatok és összefoglalások a következő napokon folytak le: a) javitóvizsgálatok augusztus 31. és szeptember 12.; b) különbözeti és magánvizsgálatok szeptember 10., december 10.; c) évvégi összefoglalások a VIII. osztályban 1928. május 14—16., az I—VII. osztályban június 15., 16., 18.; d) magánvizsgálatok a VIII-ban május 15., 16., az I—VII-ben június 20., 21. Az iskolai évet június 20-án fejeztük be s e napon osztottuk ki az ösztöndíjakat s adtuk ki a bizonyítványokat.

2. **A tanári testület.** A nm. V. K. Miniszter úr *Mazán* László helyettes tanárt a fennálló szerződés alapján 91,431/1927. V. sz. alatt 1928. január hó 1-től rendes tanárrá nevezte ki. Az új rendes tanár 1925. évi szeptember hó 1-től lelkiismeretes buzgósággal működik intézetünknél. A *Vidovszky* Kálmán szabadságolásával megürült vallástanári tanszéket ez évben is *Kirner* Gusztáv töltötte be helyettes tanári minőségben. *Pataki* Sámuel r. tanár betegsége miatt 1928. január 1-től április, majd június végéig szabadságot kapott, óráit *Baranyai* István szakvizsgálatot tett tanárjelölt látta el.

Értekezleteinken számos kérdést beszéltünk meg; ezek közül kiemeljük a következőket: Tanulságok a szülőkkel való beszélgetés s a középiskolák Értesitői alapján (I. módszeres értekezlet, előadó az igazgató); az uj Középiskolai Utasitás általános

része (II. módszeres értekezlet, előadó az igazgató); az évvégi nyilvános összefoglalások (a Rendtartás V. fej., az Utasítás 25. p., előadó dr. Czinkotszky Jenő tanár.)

3. **Veszteségeink.** Kormányzó bizottságunk régi tagja, dr. *Margócsy* Miklós városi főügyész úr 1928. február havában váratlanul elhunyt. Iskolánknak ügyésze volt, míg másirányú elfoglaltsága miatt le nem köszönt, de érdeklődését, szeretetét mindig megőrizte ügyeink iránt s élénk részt vett bizottsági üléseinken. Emlékét kegyelettel őrizzük. Tanulóink közül két kedves fiut ragadott el a halál: *Maczák* János III. és *Deutsch* Vilmos I. o. t. Mind a kettő jó magaviseletű, szorgalmas diák volt s mély részvéttel osztoztunk a lesujtott szülők bánatában.

4. **Iskolai ünnepek.** 1. Megnyitó ünnep 1927. szeptember 13., beszédet mondott az *igazgató*. 2. Október 6., az aradi vértanuk ünnepe, emlékbeszédet mondott *Balás* Ádám tanár. 3. A reformáció ünnepe október 31.-én. Az *igazgató* alkalmi beszéde után *Dévánszky* Ernő VIII. o. t. tartott felolvasást. 4. Kossuth-ünnep 1927. nov. 5., alkalmi beszédet mondott az *igazgató*. 5. Ifjusági előadás és diákbál 1928. február 4. Müsora: Népdalegyveleg, előadta az intézeti énekkar. Farkas Imre vigjátéka: A vers. Szereplők: Medovarszky Mihály VIII., Klinghammer Irén, Szlany János VIII. Hubay csárdajelenete, gordonkán j. Déri Ottó VII., zongorán k. Debreceny Ella. Pásztor József vígjátéka: Lajoska párbajozik; szereplők: Nyitrai Elemér VIII., Fegó Margit, Molnár János VIII., Kovács László VIII., Klinghammer Irén, Kelemen Böske, Ujlaki Lajos VIII., Martincsek Mátyás VIII. Don Juan, előadta az ifj. zenekar.

6. Március 15., emlékbeszédet monkott *Baranyai* István tanár, pályaművét felolvasta *Dévánszky* Ernő VIII. o. t. 7. Deprekáció és konfirmáció junius 9.-én, a konfirmációt végezte s a deprekációnális beszédet mondotta *Kirner* Gusztáv vallástanár. 8. Záróünnep s a jóltevők ünnepe; *Győry* Vilmosról emlékbeszédet mondott az *igazgató*. — December 10.-én a tanítási órákon emlékeztünk meg *Bem* Józsefről s a limanovai hősökről. — Itt említjük meg, hogy az iskolai év befejeztével, július 1.-én 20, 10 éves érettségi találkozóra s az 1918-ban IV. osztályt végzett növendékeink szintén 10 éves találkozóra gyültek össze s föleleventették a boldog diákévek emlékeit. A találkozókra érkezőket szeretettel fogadták volt tanáraik s jól esett tapasztalnunk a tanítványi hála megnyilatkozását.

5. **Hivatalos látogatás.** A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr az állami főfelügyeleti jog gyakorlásával dr. *Lippay* György szegedi tanker. kir. főigazgató urat, majd szabadságoltatása következtében dr. *Kaufmann* György h. főigazgató urat bízta meg (7564/1928. V. sz. r.), aki 1928. évi március hó 9. és és 10.-én végezte hivatalos látogatását.

Dr. *Vajdinger* Gyula min. tanácsos úr február hó 11.-én az államsegélyek ügyében fölterjesztett kérvényeinkkel kapcsolatban meglátogatta intézetünket s Ő Méltóságát a felügyelő és az igazgató fogadta.

6. **Kiküldetések.** Az Egyházi Alkotmány alapján intézetünk felügyelője és igazgatója jelen volt az arad-békési s a bányakerület közgyűlésein s az igazgató jelen volt az egyetemes közgyűlésen. Dr. *Sailer* Vilmos felügyelő, *Beliczey* Géza felsőházi tag s az igazgató f. évi március hóban dr. *Bud* János pénzügyminiszter úr, Békéscsaba országgyűlési képviselője előtt tisztelegtek s kérték a kilátásba helyezett 2 fizetéskiegészítő államsegély s az internátus építkezési segélyének az állami költségvetésbe való bevételének támogatására. Dr. *Berthóty* István polgármester úrnak kormányfőtanácsossá való kinevezése alkalmával tartott városi képviselőtestületi díszközgyűlésen a képviselőtestület megbizásából az *igazgató* mondotta az üdvözlő beszédet. Az igazgató s a tanári kar megjelent minden nevezetesebb ünnepen, így jelen volt a szarvasi ev. gimnázium *Benka*-ünnepén s a kiváló férfiu mellszobrára koszorút helyezett. A tanári kar küldöttségileg tisztelgett dr. *Berthóty* István polgármester előtt kormányfőtanácsossá történt kineveztetésekor.

7. **Vallás-erkölcsi és fegyelmi állapot.** Tanulóinkat komoly *vallásos* szellemben igyekeztünk nevelni. E munkában közreműködött a tanári kar minden tagja s a vallástanár működését támogatta. Vallástanárunk értékesítette németországi tanulmányútja tapasztalatait s a reformáció nevezetesebb helyeit képekben is bemutatta. Részt vett a M. E. D. Sz. téli konferenciáján Budapesten s Püspök urunk ott tartott előadását részletesen ismertette a vallásórákon. Tájékoztatta az ifjuságot a cseh elszakított területeken levő s amerikai segítséggel támogatott, nagyarányú K. I. E.-mozgalomról. Vallás-erkölcsi tartalmú könyveket olvastatott s a biblia órákon Pál apostolnak Timóteashoz írott I. levelét fejtegette. Az ifjusági istentiszteleteken is erősítette tanulóink vallásosságát s e munkájában az *Erő* két kiküldöttje : *Karácsony* Sándor és dr. *Papp* Géza (1927. nov. 27.), továbbá *Gaudi* László budapesti ev. vallástanár-igazgató (1928. május 13.) támogatta. Ev. tanulóink konfirmációi oktatását ő végezte s a deprekációval kapcsolatban 1928. június hó 9.-én avatta egyházunk tagjaivá konfirmandusainkat ; ez alkalommal vette a tanári kar az ev. tanulókkal együtt az urvacsorát. Ev. tanulóink figyelmét fölhivtuk az Ev. Nőegylet és Luther-Szövetség ádventi és böjti előadásaira. Ifjusági ünnepeink egy része (a reformáció ünnepe, a deprekáció, a jóltevők ünnepe) s ifjusági egyesületeink közül a Gyámintézet és az Ifjusági Luther-Szövetség (Lásd XI. 1.) szintén a vallásos nevelést támogatta.

A hitoktatók szintén gondos vallásos nevelésben részesitették növendékeiket.

A *nemzeti érzés* ápolására nagy gondot fordítottunk s erősítettük tanulóink lelkében az irredentizmust. E munkánkba bevontuk az önképzőkört, a cserkészösszejöveteleket s hazafias ünnepeinket (Lásd III. 4.). A VIII. osztály utolsó tanítási órája után a földszinti folyosón kifüggesztettük *Rothermere* lord arc-

képét irredenta-ünnep keretében s az arckép előtt elvonultattuk összes tanulóinkat. Október 6.-án. március 15.-én és a trianoni évfordulón részt vettünk a hazafias egyesületeknek a Kossuth-szobor előtt rendezett ünnepein, az utóbbin az alkalmi beszédet az *igazgató* mondotta; megengedtük tanulóinknak, hogy régi hagyományainkat követve a cserkészcsapatokkal együtt részt vegyenek a Kormányzó Úr nevenapja s március 15.-én rendezett lampionos fölvonulásban. Jelen voltunk a Kormányzó Urunk neve és születése napján tartott istentiszteleteken s a világháború hőseinek emlékére rendezett ünnepeken; megengedtük Thuróczy Gyula és Demény Albert szinművészeknek, hogy előadást tartsanak intézetünk tanulói részére s a TESz irredenta-előadását is meghallgatták növendékeink.

Tanulóink *magaviselete* nem adott okot aggodalomra. Az előforduló vétségek inkább gyerekes meggondolatlanságból fakadtak; két III. b. oszt. tanulót azonban el kellett távolítanunk az intézetből a nevelés érdekében. A mult évben emlitettük, hogy bizonyos léhaság s a kötelességérzet hiánya volt tapasztalható tanulóink körében. A f. iskolai évben örvendetes javulást észleltünk e tekintetben s ennek hatása nemcsak magaviseletükben, hanem a tanulmányi eredményben is tapasztalható volt. Az idén is sok kedves tanítványunk volt, aki példás magaviseletével és szorgalmával örömöt szerzett tanárainak. A nevelés fontosságára irányítottuk a szülők érdeklődését az 1927. december hó 17.-én tartott *szülői értekezleten*, amelyen az *igazgató* a szülők nevelő egyéniségéről tartott előadást. A takarékosságra felhivtuk tanulóink figyelmét s Hrabovszky VIII. o. t. az önképzőkörben szabadelőadást tartott e kérdésről. Uj feladat elé állított bennünket a vasuton bejáró tanulók nagy száma (39). Az igazgató a tanári kar megállapodása alapján külön termet engedett át ezek számára s komoly, nagyobb fiukat bízott meg az egy helyről bejáró tanulók felügyeletével. Különösebb panasz nem merült föl ellenük. — A I. félév végén a tanulók 68·1%-a példás, 30·1%-a jó, 1·7%-a szabályszerű; az iskolai év végén 69·9%-a példás, 29·1%-a jó, 0·9%-a szabályszerű. (A mult évben: 66·5% p., 33 1% jó, 0·3% sz. sz.)

8. **Tanulmányi állapot.** A tanulók egészségi állapota az idén jóval kedvezőbb volt, mint a mult évben s igy a tanítás munkáját csak egyes kartársak, főleg *Pataki* kartárs betegeskedése akadályozta több-kevesebb ideig. *Baranyai* István alkalmazásával Pataki helyettesítése szakszerűvé lett s innen túl zavartalanul folyhatott a tanítás intézetünkben. A szülőkkel való állandó kapcsolatot az idén is megteremtettük s volt olyan érdeklődő szülő, aki kéthetenkint fellátogatott hozzánk. E sorokban is kérjük a szülőket s a vidéki tanulók gondozóit a minél gyakoribb érintkezésre, mert az iskola nem nélkülözheti a szülői ház támogatását.

Az iskolában közölt ismereteket a *szemléltetés* mellett a

kötelező filmelőadások látogatásával és *kirándulásokkal* is támogattuk. Az iskolai év elején a szabadba vezetett osztály- és szak-*kirándulások* mellett a helybeli gyárakat, malmokat, ipartelepeket is bemutattuk előre megállapított terv szerint tanulóinknak. A kirándulások vezetésének fárasztó munkáját *Csicsely* Mihály és dr. *Szeberényi* Lajos kartársak vállalták, de *Jéger* József és dr. *Czinkotszky* Jenő is több alkalommal vett részt a vezetésben. Az október—november hó folyamán meglátogatott gyárak, ipartelepek a következők: a) textilgyárak: Merkuriusz, Hubertusz, Rokka; b) téglagyárak: Sukk, Wagner és Tsai, Bohn-gyár; c) malmok: Kovács- és Rosenthal-malom; d) a Békéscsabai Kisgazdák áruraktára és szeszfőzője; e) villamostelep. A Középiskolai Dalosversenyen résztvevő 40 tanulónak *Mockovcsák* János és *Povázsay* László vezető tanárok bemutatták a *székesfőváros* számos nevezetességét s az Állatkertet (1928. május 19., 20.). Június 20—28.-a közt dr. *Czinkotszky* Jenő és *Mazán* László tanárok *Bécsbe* és *környékére* nagyobbszabású kirándulást vezettek, amelyről I. alatt már megemlékeztünk. A kirándulások tervezésénél gondunk volt arra, hogy tanulóink történelmi, földrajzi és technikai ismereteit egyaránt bővíthessük.

Tanulóink *szorgalma* változó volt, de a II. ellenőrző után jelentékenyen emelkedett. Az ellenőrző értekezletek s az I. félévi értekezlet eredményének közlése után, de más alkalommal is sokszor buzdítottuk tanulóinkat a fokozottabb munkára s beléjük igyekeztük oltani annak a tudatát, hogy Csonka-Magyarország minden becsületes fiának ugyancsak meg kell feszítenie erejét, ha a jobb jövőt elő akarjuk készíteni. Az I. ellenőrző értekezleten a tanulók közül 18-an érdemelték ki a *dicséretet*, 190-en kaptak intőt (46·1%), a II.-on 17-en dicséretet, 163-an intőt (39·2%). Az I. félévkor haladó volt a tanulók 65·9%-a, bukott 34·1%-a; az iskolai év végén a nyilvános tanulók 81·8%-a haladó, 18·2%-a elégtelen; a magántanulók 66·7%-a haladó, 32·3%-a elégtelen; együttes számukból 81·1% haladó, 18·8% elégtelen. (A mult évben a nyilvános tanulók 73·1%-a volt haladó, 26·8%-a elégtelen; a magántanulók közül 69·2% haladó, 30·7% elégtelen; együttes számukból 73·0% haladó, 26·9% elégtelen s így az idén 8·1%-al kedvezőbb az eredmény.)

A II. félévben dicséretet kaptak: II. a: Jakabfi Frigyes, Láng Géza, II. b: Tevan Pál, Turbucz Antal, IV. a: Ailer László, Horváth Ákos, Jakabfi László, IV. b: Csatlós Balázs, Lipták Pál, Kokavecz András, V.: Jakabfi György, Mekis Ádám, Paróczay László, VI.: Bender Ferenc, VII.: Domsitz László, VIII.: Dévánszky Ernő, Tardos József.

9. **Egészségi állapot.** Iskolaorvosunk jelentése szerint tanulóink egészségi állapota jóval kedvezőbb volt, mint az előző iskolai évben. „A meghűléses bántalmak és a tüdőcsúcshurut,

amelyek főleg a kora őszi és tavaszi hónapokra estek, adták a mulasztások legnagyobb számát. Tanulóink a hosszu és zord telet meglepő könnyen tűrték s a megbetegedések száma épen e hónapokban volt a legkisebb". A fertőző esetek száma alacsony volt. A halálesetek közül Deutsch Miklós égési sebek, Maczák János korcsolyázás alkalmával szerzett fertőzés következtében hunyt el.

Az iskolaorvos két ízben tartott szemvizsgálatot, de fertőző szemgyulladást (trachomát) nem talált. Vizsgálatai alkalmával a tanulók általános egészségi állapotát is figyelemmel kísérte s a betegeket az iskolai év folyamán bármikor megfelelő orvosi tanácsokkal látta el. Tisztét ez évben is lelkiismeretes buzgalommal látta el. A tornázás alól való fölmentéseknél (egész évre 10, folytatólagosan $^1/_2$—$^1/_2$ évre 1, $^1/_2$ évre 4 tanuló) a kellő szigorusággal járt el. A szülői értekezleten előadást tartott a tanulók egészségtana köréből, tekintettel a fertőző betegségek ellen való védekezésre.

A kartársak közül csak *Pataki* Sámuel r. tanár szenvedett hosszabb ideig tartó betegségben.

A mulasztott órák száma 10849 (a mult évben 13,964); egy tanulóra 26'33 óra esik (a mult évben 34).

10. **Testi nevelés.** Tanulóink testi nevelése akadálytalanul folyt, mivel tornatermünk fölszerelése most már kielégíthetőnek mondható. A Sportkör gyakorló órái mellett a vívás és a cserkészet állott még a testi nevelés szolgálatában. A vívást a Csabai Atletikai Klub vívómestere, *Hein* György ny. százados vezette igen gondosan és szép eredménnyel. A Sportkör működéséről és a vívásról az Egyesületek körében lesz szó.

11. **Tanulóink segélyezése; tandíjmentesség.** Szegényebb tanulóinkat készségesen támogattuk tanulmányaik elvégzésében. a) Kormányzó bizottságunk 15 tanulót teljesen, 74-et részben fölmentett a *tandij* lefizetése alól; az elengedett összeg 4530 P. b) Ifjúsági Segítőegyesületünk könyvekkel, füzetekkel látta el a hozzá fordulókat (l. XI. 3.). c) Olcsó élelmezésükről alumneumunk gondoskodott (l. X.).

12. **Ösztöndíjazás.** Betétre vagy hadikölcsönkötvénybe helyezett ösztödíjalapjaink értéke összezsugorodott; ezért ez évben is kéréssel fordultunk az életben levő alapítványtevőkhöz alapítványaik fölemelése, illetőleg a kamatok kiegészítése ügyében s örömmel jelezzük, hogy kérésünk sikeres volt. Iskolánk barátai önként adakoztak ösztöndíjazásra. — Ösztöndíjban (jutalomdíjban) részesítettünk 54 tanulót, a kiosztott összeg 689 P. Ösztöndíjas tanulóink a következők: 1. *Róth—Teleky ösztöndij* (40 P): Dévánszky Ernő, Sztaricskay Pál, Zvarinyi Endre VIII. o. t., Domsitz Lszló VII. o. t. 2. *Breznyik János-al.* (az I—VIII. o. tiszta jeles. ev.): értékcsökkenés miatt nem volt kiosztható. 3. *Áchim Fr. András-ösztöndij* (a magyar nyelvben kiváló, szorgalmas): Blahut Mihály IV. a. 4. *A Békéscsabai ta-*

karékpénztár-egyesület ösztöndíja (szorgalmas, jóviseletű): Horváth Ákos IV. a, Csatlós Balás IV. b, Kozéki Lajos III. b, Jakabfi Frigyes II. a, Holländer Sándor II. a, Láng Géza II. a, Péchy László II. a, Tevan Pál II. b, Turbucz Antal II. b, Kocziszky Mihály I. 5. *Kossuth-ösztöndíj* (jó énekes): Szlany Pál VIII. 6. *Jókai-ösztöndíj:* Lipták Pál IV. b. 7. *Kliment Z. Mihály-al.* (VI. o. ev., szorg.): Kovács Pál VI. o. t. 8. *Hősi halált halt Rosenthal Andor-ösztöndíj* (iparosfiú): Paróczay László V. o. 9. *Rosenthal Adolf és neje-ösztöndíj* (jó, szorgalmas): Werner Tibor VI. 10. *Koren Jenő-ösztöndíj* (csabai ev., jeles): Drienyovszky György I. 11. *Kulpin J.-ösztöndíj* (jó, szorgalmas): Tardos József VII., Gruber István IV. a. 12. *Székely Vilmos-ösztöndíj* (csabai tanár fia): Mockovcsák Géza III. a. 13. *A Békésmegyei Ált. Takarékpénztár ösztöndíja* (jó, szorgalmas): Bender Ferenc VI., Zahorán Tibor IV. a. 14. *Dr. Berthóty István-ösztöndíj* (Békéscsaba-városi tisztviselő vagy közalkalm.): Zahorán Vilmos II. a, Berényi József IV. a. 15. *Hősi halált halt Propper István-ösztöndíj* (keresztyén, jó, szorgalmas): Lipták János V. 16. *Kocziszky Mihály-ösztöndíj* (csabai ev. kisgazda): Mekis Ádám V. 17. *Bakos Mátyás ösztöndíj* (jó, szorgalmas): Mockovcsák Géza III. a. 18. *Réthy Béla és neje ösztöndíj adom.* (jó, szorgalmas): Dévánszky Ernő VIII., Kocziha László VI., Zahorán Ákos II. a. 19. *Dr. Rell Lajos-ösztöndíj* (csabai tanár vagy tanító fia): Molnár János VIII. 20. *Werner Ede úr adom.:* Tomka Pál VII. 21. *Réthy-testvérek adom.:* Sztaricskai Pál VIII., Ujlaki Lajos VIII., Jakabfi György V. 22. *Sukk Kálmán ö. d.* (csabai, szorg.): Boros János V. 23. *Kazinczy-alap.* (szorg., magyar fogalm. kiváló): Nyitrai Elemér VIII. 24. *Gálik András-al.:* Kliment Z. György III. b. 25. *Pollák Zoltán-al.:* Ellmann József VIII 26. *Stern Sámuel úr adom.:* Kokavecz András IV. b. 27. *Ugray László úr adom.* (természetrajzban kiváló): Ailer László IV. a, Jakabfi László IV. a. 28. *Magát megnevezni nem akaró úr adom.:* Jeszenszky Béla I., Vintze Sándor I. 29. *Kovács Mihály úr adom.:* Domsitz László VII., Balázsik János III. a. 30. *Dr. Gyöngyösi János úr adom.:* Gyöngyösi László II. a. 31. *A Békésmegyei Kereskedelmi Bank adom.:* Viczián Mátyás IV. b, Csendes Oszkár III. a, Hoffmann László III. a, Róth László III. a, Bárdy Károly I. 32. *A tanári kar adom.:* Gulyás Ferenc V., Annus János IV. b. 33. *Pipis-testvérek adom.:* Pipis Pál III. a. — Zvarinyi Endre VIII. o. t. élvezi a közalkalmazottak állami ösztöndíját.

13. **Alapítványok és adományok:** a) dr. *Révész* Fülöp úr, intézetünk egykori jeles növendéke, orvosdoktorrá való fölavatása 50-ik évfordulóján, amikor a budapesti Pázmány Péter-Tudományegyetem aranydiplomával tüntette ki, 200 P-ős ösztöndíjalapítványt létesített. b) *Ösztöndíjalapjaikat gyarapították:* Dr. *Berthóty* István kormányfőtanácsos, Békéscsaba r. t. város polgármestere 80 P, *Székely* Vilmos reálgimn. tanár 20 P. c) *Ösztöndíjaik kamatainak kiegészítésére* adományoztak: Dr. Ber-

thóty István úr 20, Rosenthal Adolf úr (2 ösztd.) 30, Székely Vilmos úr 4, dr. Gálik Ilona úrhölgy 10, Békésmegyei Általános Takarékpénztár 25, Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület 100, id. Réthy Béla úr 50, dr. Rell Lajosné 5, Békéscsabai Kaszinó 10, özv. Propper Gézáné úrnő 10, Kulpin-testvérek 25 P. d) *Ösztöndíjadományok:* Egyetemes Evang. Díjosztó Bizottság 40, Békésmegyei Kereskedelmi Bank 50, Stern Sámuel úr 20, dr Holländer Lipót úr 20, Kovács Mihály úr 40, Werner Ede úr 20, Réthy-testvérek 30, a Tanári Kar 10, Ifj. Segítő-Egyesület 5, Pipis-testvérek 10 P.

14. **Segélyek**. a) A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr a tanári fizetésekhez és családipótlékokhoz 94 százalékot, 62,038·14 P. b) A békéscsabai ev. egyház 50 q búzát szavazott meg, c) Békéscsaba r. t. város segélye 9000 P.

Fogadják e helyen is hálás köszönetünket mindazok, akik segélyek nyujtásával, alapítványaik kiegészítésével s adományaikkal előmozdították intézetünk céljait.

IV.

Intézetünk kormányzása.

Iskolánk a bányai ág. h. ev. egyházkerülethez tartozik és dr. *Raffay* Sándor püspök úr egyházi főhatósága alatt áll.

Fenntartója a békéscsabai ág. h. ev. egyház. — Ügyeit a kormányzó bizottság intézi, amelynek elnöke s egyúttal intézetünk felügyelője dr. *Sailer* Vilmos úr; előadó és gondnok dr. *Rell* Lajos, jegyző *Balás* Ádám, pénztáros *Kilczer* Gyula, ügyész dr. *Láng* Frigyes.

A bizottság tagjai: 1. *hivataluknál* fogva: dr. Szeberényi Lajos Zs. esperes, Jakabfi György, Knyihár Károly, dr. Szeberényi Gusztáv, Linder László lelkészek, Korosy László egyházi felügyelő, Botyánszky György másodfelügyelő, dr. Rell Lajos igazgató. Kilczer Gyula pénztáros, Laurovics Ferenc eforus, dr. Láng Frigyes ügyész; 2. *választás* útján: a) az egyház részéről: Ádám Gusztáv, Bakos Mátyás, Bányai András, Bohus M. György, Kocziszky Mihály, Kovács Mihály, Omazta Gyula, Pfeiffer István, Réthy Béla, Such Albert, Uhrin Károly; b) Békéscsaba r. t. város részéről: Baukó András, Horváth István, dr. Medovarszky Mátyás; c) a tanári kar részéről: Babich Pál, Balás Ádám.

V.

Az intézet személyzete.

1. Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve, minősége	Tanári évének száma	Tanított	Heti óraszám	Egyéb elfoglaltsága: megjegyzések
1	**Dr. Rell Lajos** igazgató	30	Magyar VII. Latin V. Filozófia VIII.	11	Gondnok, az önképzőkör s a cserkészcsapat szerv. test. elnöke
2	**Áchim Károly** r. testn. tanár	32	Torna I—VIII.	18	A tornaszertár őre, a sportkör elnöke
3	**Babich Pál** r. tanár	36	Latin I., VI. Német III.b, V., VIII.	19	A VI. o. főnöke
4	**Balás Ádám** r. tanár	32	Latin IV.a, IV.b. Történelem III a, VII.	18	A IV.a o. főnöke, a klassz. fil. szertár őre, a korm. biz. jegyzője
5	**Baranyai István** h. tanár	1	Matemat. III.a, III.b, V., VII. Fizika III.a, VII.	20	1928. január 1.-e óta, a fizikai szertár h. őre
6	**Dr. Czinkotszky Jenő** r. tanár	14	Latin III.a. Német II.b, III.a, VI., VII.	18	III.a o. főnöke, a tanári könyvtár őre, a német tanf. vezetője
7	**Csicsely Mihály** h. tanár	3	Magyar II.b. Földrajz I., III.b. Természetrajz IV.b., VI. Mennyiségtan II.a.	20	A IV.b o. főnöke, a természetrajzi szertár h. őre
8	**Jéger József** r. tanár	35	Földrajz II.a, III.a. Természetrajz I., II.a, II.b, IV.a, V.	18	A természetrajzi szertár őre
9	**Kilczer Gyula** r. tanár	11	Matem. IV.a, IV.b, VI., VIII. Fizika III.b, VIII.	20	Tandijkezelő és pénztáros
10	**Kirner Gusztáv** h. tanár	2	Vallástan I.—VIII. Matemat. II.b.	20	Hitszónok. Az Ifj. Gyümintézet és Luther Szövetség elnöke, a II.b o. főnöke
11	**Laurovics Ferenc** r. tanár	22	Magyar III.b. Tört. III.b, IV.a, VI, VIII Földrajz II b, IV.a.	19	A III.b o. főnöke, eforus
12	**Mazán László** r. tanár	3	Rajz I.—VIII. Matematika I.b.	20	Az I. o. főnöke, a rajzszertár őre, cserkészparancsnok
13	**Mockovcsák János** r. tanár	25	Magyar III.a. Latin II.b, III.b, VII,	21	A VII. o. főnöke, az ifj. könyvtár őre, tanította a gyorsírást
14	**Pataki Sámuel** r. tanár	19	Matem. III.a, III.b, V., VII. Fizika III.a, VII.	20	A fizikai szertár őre, 1928. január hó 1.-től szabadságon

Sorszám	A tanár neve, minősége	Tanári éveinek száma	Tanított	Heti óraszám	Egyéb elfoglaltsága: megjegyzések
15	**Saguly József** r. tanár	20	Magyar I., V., VI., VIII. Latin VIII.	18	A VIII. o. főnöke, az Ifj. Segitő-Egyes. elnöke
16	**Dr. Szeberényi Lajos** h. tanár	2	Német IV.a, IV.b. Történelem IV.b, V. Földrajz IV.b, Angol V.	19	Az V. o. főnöke, a tört.-földr. szertár őre
17	**Székely Vilmos** r. tanár	27	Magyar II.a Latin II.a Német II.a	13	A II.a o. főnöke
18	**Sztehlo Nándor** r. tanár	4	Magyar IV.a, IV.b Angol VI.,VII.,VIII. Német I.	20	A tanár kar jegyzője
19	**Vidovszky Kálmán** r. tanár	18			1927. febr. 1. óta szabadságon
20	**Dr. Badics József** egészségtantanár	18	Egészségtan VII.	2	Iskolaorvos
21	**Povázsay László** énektanító	5	Énekelmélet, egyházi ének, karének, zene	7 3	Az énekkar vezetője, az ének- és zeneszertár őre

Nyugalmazott tanár: *Zvarinyi* Lajos, intézetünknek az 1899/1900—1924/25. isk. évben r. tanára. Nyugalomba vonult 1925. szeptember 1-én.

2. Hitoktatók:

1. *Borbás* Pál r. kat. s. lelkész, tanította a r. kat. vallástant az I.—VIII. o., heti 10 órában.
2. *Koppányi* Gyula ref. lelkész, tanította a ref. vallástant az I.—VIII. o. heti 7 órában.
3. Dr. *Silberfeld* Jakab izr. főrabbi, tanította az izr. vallástant az I.—VIII. o., heti 8 órában.

3. Pedellusok:

Valach János (1912. óta), Timkó Ferenc (1918. óta).

4. A tanári testület társadalmi elfoglaltsága.

Dr. *Rell* Lajos igazgató az Orsz. Ev. Tanáregyesület alelnöke, a Békésmegyei-Hódmezővásárhelyi Kör elnöke, a Magyar Nemzeti Szövetség Békéscsabai Csoportjának elnöke, a Békéscsabai Nőegylet, az Ev. Nőegyesület, a Luther Szövetség, az Aurora társelnöke, a Stefánia Szövetség titkára, a Szanatórium egyesület alelnöke, a Kaszinó vál. tagja, Békéscsaba r. t. város képviselőtestületének, szinügyi bizottságának, isk. gondnokságának, a városi felső keresk. iskola felügyelőbizottságának, Levente-biz. tagja, a 184. sz. Csaba cserkészcsapat szerv. test. elnöke, a Békésmegyei Közm. biz. tagja, az Alföldkutató Bizottság tagja, stb. Előadásokat tartott az Ev. Nőegyesületben, az Ev. Leányegyesületben, a Kisgazdák Egyesületében, az Ipartestületben. Cikkei több lapban jelentek meg; megjelent műve: Benka Gyula életrajza; sajtó alá rendezi Békéscsaba néprajzát.

Babich Pál a M. N. Szövetség, a Luther Szövetség vál. tagja.

Balás Ádám a M. N. Szövetség, a Luther Szővetség, a Kaszinó vál. tagja, az Ev. Nőegylet ellenőre.

Dr. *Cinkotszky* Jenő az Aurora vál. tagja, t. hadnagy.

Csicsely Mihály a Békésmegyei-Hódmezővásárhelyi Tanári Kör pénztárosa.

Jéger József a Luther Szövetség, a múzeumi bizottság vál. tagja.

Kilczer Gyula a Békésmegyei-Hódmezővásárhelyi Tanári Kör ellenőre, az Aurora, a CsAK vál. tagja, a természettudom. és az Eötvös Loránd Mat. és Fiz. Társ. tagja; tanított a városi felső keresk. iskolában.

Kirner Gusztáv előadást tartott az Ev. Nőegyesületben.

Laurovics Ferenc t. főhadnagy.

Mazán László a Szanatórium Egyesület titkára, az Aurora vál. tagja, az I. o. ezüst-, a bronz, a Károly-csapatkereszt és a sebesülési érem tulajdonosa.

Pataky Sámuel t. hadnagy; tanított a városi felső keresk. iskolában.

Saguly József t. hadnagy, a Polgári Kör alelnöke.

Székely Vilmos népf. százados.

VI.

A tanítás anyaga.

A lefolyt iskolai évben az I., II. a, II. b, III. a, III. b, IV. a, IV. b teljesen, az V.—VIII. osztályban részben a reálgimnáziumi tanterv szerint tanítottunk; az I—IV. osztályban

tehát a mértant a számtan tanára vette át, a rajz külön 2 órát kapott; az V., VIII. osztályban a görög ny. és a görögpótló tárgyak helyét az angol nyelv és a rajz foglalta el. Egyházi főhatóságunk 747/1925. sz. leirata alapján az I. osztályban rendkívüli tárgyként tanítottuk a német nyelvet. Rendkívüli tárgy volt az egészségtan a VII. osztályban, a gyorsírás, a szabadkézi rajz, az ének, a hegedű, a vívás s német tanfolyamot is létesítettünk.

Gyorsírás. A gyorsírást összesen 10 tanuló tanulta. Elvégezték a fogalmazási gyorsírás teljes anyagát. Tankönyv: Dr. Katona Dávid: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. I. rész. Fogalmazási Gyorsírás.

A tanfolyamon résztvettek: Csendes Oszkár, Pipis Pál III. a), Ailer László, Jakabfi László IV. a), Brózik Gusztáv, Jakabfi György V., Domsitz László, Kelemen László, Molnár László és Tomka Pál VII. o. tanulók. — Több, az év elején beiratkozott tanuló évközben kimaradt. Tanár: Mockovcsák János.

VII.

A tanulók névsora.

(Rövidítések: ev.. ág. h. ev., ref.: református, rk.: római katolikus, gkat.: gör. katolikus, gkel.: görög keleti, izr.: izraelita, ism.: ismétlő.)

I. osztály.

Bárdy Károly ev., Bodnár Endre ref., Bohus Lajos ev., Braun László izr., Brózik Tibor ev., Borsos János gkat., Csillagi László izr., Dén János ev., Drienyovszky György ev., Durai László ev., Erdős Imre ref., Fazekas István ev., Forgács János rk., Frolyó Miklós rk., Gulácsy Péter rk., Hajas Lajos ev., Hirják István rk., Jeszenszky Béla ev., Jójárt Imre rk., Kaisz Károly rk., Király József rk., Körmendy László rk., Kocziszky Mátyás ev., Králik Mátyás ev., Kristóffy Pál rk., Kruchió Lajos ref., Kvasz Mátyás ev., Lipták János ev., Makra István rk., Mári Sándor ev., Megyesy Jenő rk., Mengyán György ev., Offenwagner László rk., Reichardt Tibor rk., Reitzer Vilmos rk., Silberfeld Andor izr., Szabó József ev., Szelner Tíbor rk., Szikora Mihály ev., Szilvássy János ev., Szoó Tíbor rk., Sztik Károly ev., Takács Imre rk., Toszeczki Pál ev., Ujhelyi József rk., Uhrin József rk., Varga Lajos rk., Vincze György ev., Vintze Sándor ref., Vörös Jenő rk., Zaszlavik József rk., Zorn József rk.

Kimaradt: Leelősy Albert ref., Miklós József rk.

Meghalt: Deutsch Miklós izr.

Magántanuló: György Ervin izr.

Összesen: 55 nyilvános, 1 magántanuló.

II. a) osztály.

Antovszky László ev., Bayer Endre ev., Farkas Pál ev., Feldmann Ferenc izr., Fikker László rk., Frank Kálmán rk., Gellért Zsigmond rk. ism., Griecs György ev., Gyöngyösi László rk., Holländer Sándor izr., Jakabfi Frigyes ev., Kocziha János ev., Korniss László rk., Králik Lajos ev., Krnács Mihály ev., Láng Géza ev., Molnár Mihály ev., Péchy László ev., Pollák Kornél izr., Sallay Dénes ref., Sebők Lajos ref., Solkoly Jenő ref., Szalay János rk., Tadanai György ev., Tószeczki György ev., Varga András rk., Weinberger Ferenc izr., Zahorán Ákos ev., Zahorán Vilmos rk.

Magántanuló: Koszna Jenő rk., Kovács István ev.

Összesen 29 nyilvános, 2 magántanuló.

II. b) osztály.

Balogh István ev., Dóra Antal rk., Fejes Antal rk., Fodor Károly rk., Griecs György ev., Gyerai János ev., Hursan Pál ev., Ilisz Árpád ref., Kirchner József ref., Kovács László izr., Kovács Loránd rk., Küzdényi Béla rk., Maczák Mihály ev., Miklya András ev., Nagy Lajos rk., Pepó László ev., Péter Ferenc rk., Pribojszki János ev., Révész Endre izr., Simonka Péter gör. kel., Suhajda János ev., Szák János ev., Szekerka János ev., Sztik Géza ev., Sztik Sándor ev., Tevan Pál izr., Turbucz Antal ref., Verseghy Ferenc rk.

Kimaradt: Török István rk.

Összesen: 29 nyilvános tanuló.

III. a) osztály.

Árvai Vilmos izr., Balázsik János ev., Benke István ref., Benke János ref., Botyánszky Mihály ev., Csendes Oszkár ev., Dobay Károly rk., Erdélyi László izr., Göllei Mihály izr., Győri Attila ref., Hazafi György rk., Hoffmann László izr., Kéri László izr., Kocziha János ev., Koppányi Gyula ref., Krauspe Rudolf ref., Laczó János ev., Leelősy László ref., Linder András ev., Megyessy Ágoston rk., Mesterházy Szabolcs ev., Mézes Mihály ev., Moczkovcsák Géza ev., Pipis Pál ev., Priskin Antal rk., Rácz János ref., Róth László izr., Szaszák János ev., Szücs Tibor rk., Varga Ádám ev., Veress Gyula rk., Zsilák U. János ev.

Meghalt: Maczák János ev.

Magántanuló: Brauner Pál ev., Supala János rk.

Összesen: 33 nyilvános, 2 magántanuló.

III. b) osztály.

Ádám Lőrincz rk., Bagi Ádám rk., Bera Mihály rk., Bonomi Zoltán rk., Botyánszky András ev., Falta László ev., Harsányi Gábor ref., Hegedüs Gyula ref., Huczka Károly ref., Kliment Z. György ev., K. Kovács Andor rk., Kozéki Lajos rk., Kulcsár

Endre izr., Laczó Novák János ev., Mareczky Ferenc ev., Martincsek Károly ism. ev., Mihály József rk., Patai Pál ev., Petrován Artur rk., Pribojszky János ev., Róka Béla rk., Spitz Miklós izr., Székely Károly rk., Tárca Aurél g. kat., Tomanicska Lajos rk., Tóth Mihály róm. kat., Uhrin László rk., Valach Dezső rk., Varga József ref., Véró János rk., Weil Ernő izr., Vlcskó József ev.

Kizáratott: Bacsó Kornél rk., ism., Koperecz András rk. ismétlő.

Összesen: 34 nyilvános tanuló.

IV. a) osztály.

Ailer László ev., Benedek Pál rk., Berényi József rk., Blahut Mihály ev., Botyánszki Mátyás ev., Bugyi Imre rk., Drienyovszki Mátyás ev., Fernekesz Géza rk., Filippinyi Sámuel ev., Friedmann Károly izr., Gabnai János ev., Grecsnik Mihály ev., ism., Gruber István izr., Gyebnár Pál ev., Györgypál Albert rk., Győri János ev., Held József izr., Horváth Ákos rk., Horváth Győző ev., Jakabfi László ev., Kliment János ev., Kocziszky Mihály ev., Kovács József izr., Kulpin László izr., Laurovics Ferenc ev., Liker András ev., Lipták János ev., Máthé Endre ev., Schwartz Béla izr., Suhajda András ev., Szederkényi Jenő rk., Szepessy Zoltán rk., Szöllősi Ferenc g. kat., Téren János ev., Vajda Géza izr., Zahorán Tibor ev., Zsilák Mihály ev., Pintér Lajos rk.,

Magántanuló: Fodor Zoltán rk.

Összesen: 38 nyilvános, 1 magántanuló.

IV. b) osztály.

Andó Mihály ev., Annus János rk., Bauer István Emil rk., Beraczka András ev., Csatlós Balázs rk., Dobozy János ref., Fehér József ev., Fischer Imre rk., Forster Tamás rk., Füredi István ev., Gazsó Mihály ev., Gortkó Mihály ev., Hajnal Ferenc izr., Hajdu Gyula ev., Hirják Károly rk., Hornyán András ev., Hricsovinyi György ev., Képiró Sándor ref., Kliment Z. János ev., Kliment Z. Mihály ev., Kohn Tibor izr., Kokavecz András ev., Kovács Z. Pál ev., ism., Lehoczki János ev., Lipták Pál ev., Matók Ferenc rk., Mészáros István rk., Németh Béla ev., Pataj Mihály ev., Rosman József izr., Stern László izr., Szabó Mihály ref., Szpisják Sándor ev., Tomanicska István rk., Vantara Mihály ev., Viczián Mátyás ev., Zoltán István izr., Zsilinszky László rk.

Összesen: 38 nyilvános tanuló.

V. osztály.

Bakucz Antal ev., Berke Andor rk., Boldog József rk., Boros János ev., Braun Péter ev., Brózik Gusztáv ev., Dömötör Béla rk., Fehér László ev., ism., Gálik János ev., Gu-

lyás Ferenc rk., Hajas Sándor ev., Hammer József rk., Hanzó Mihály ev., Jakabfi György ev., Kliment Károly ev., Kliment Z. Mihály ev., Kolcza Tibor ref., Kovács Mihály ev., Kovács Sándor ev., Kovács Sándor ref., Kovács Sz. Mihály ev., Kulcsár Tibor izr., Ladomérszky Tamás g. kat., Láng Béla ev., Lerner Zoltán izr., Liker Pál ev., Lipták János ev., Lovász Lukács rk., Malatyinszki András ev., ism., Mekis Ádám ev., Mihály Gábor rk., ism., Nagy Czirok Károly ref., Novák János ev., Ötvös László ref., Paróczay László rk., Paulinyi Károly ref., ism., Pósa András rk., Sipos Gábor István izr., Szabó Péter ev., Tantó Zoltán ref., Toperczer László ev., Toszeczki Mihály ev., Trieber Kálmán ev., Tusják János ev., ism., Ujlaki Kálmán ref., Urbán Endre ev., ism., Vidó Árpád ref., Wagner József ev., Walter Sándor rk., Zahorán Zoltán ev., Zsilinszky István rk.

Kimaradt: Kersch István rk., Szabados László rk., Uferbach Jenő rk.

Magántanuló: Fényes Sándor ref., ism., Módes Ottó rk., Teleki János rk.

Összesen: 54 nyilvános, 3 magántanuló.

VI. osztály.

Artimovics László g. kat., Asztalos Mihály ref., Bánó László rk., Bender Ferenc rk., Berthóty László rk., Budai Lajos ev., Csapó Endre ref., ism., Czigler Imre izr., Forgács László rk., Gangyi Ferenc rk., Gergely István rk., Groó Rezső ev., ism., Gyüre Béla rk., Hrabovszky László ev., Jarabek Lajos rk., Kató Ferenc ref., Kertész Alajos rk., Klein László izr., Kocziha Endre rk., Kocziha László rk., Kovács Elek ref., Kovács Pál ev., Kraszkó János ev., Láng Frigyes ev., Lukoviczky László ev., Mispál Rudolf ev., Mockovcsák Ernő ev., Münich József ev., Pataj Pál ev., Spitzer Tibor izr., Staszenka István rk., Such László ev., Szolár István ev., Szolár Sándor ev., ism., Sztolár Gyula ev., Tokaji Oszkár ref., Tószegi Mihály ev., Uhrin Ádám rk., Valkovszky Mihály ev., Vas Ferenc izr., Váczy Dezső ev., Weisz Pál izr., Werner Tibor izr., Zsiros Pál ev.

Kimaradt: Beck József izr., Lamper Béla ev., Reisz Vendel róm. kat.

Magántanulók: Mellinger György ref., Székely József rk.

Összesen: 44 nyilvános, 2 magántanuló.

VII. osztály.

Bagyinka János ev., Barna Béla rk., Bártfay József ev., Bonomi Károly rk., Buncsák József ev., Csokán Aladár ref., Démusz Tihamér rk., Déri Ottó ref., Domsitz László ev., Fehér József ev., ism., Friedmann Gyula izr., Haider Ákos rk., Holecz István rk., Horváth László ref., Kabdebó János rk., Karácsonyi Béla g. kel., Katona Emil ref., Kelemen László ref., Ladomér-

szky György g. kat., Lamper József ev., Láng Ferenc rk., Molnár Kálmán ev., Molnár László ev., Párti János ev., Pepó Emil ev., Perneczky Sándor rk., Pláger László izr., Rusz József izr., Schmitt György rk., Seben István ev., Tomka Pál ev.

Kimaradt: Kiss Lajos rk.

Magántanuló: Félix Jenő ev.

Összesen: 32 nyilvános tanuló, 1 magántanuló.

VIII. osztály.

Bender Sebestyén rk., Berei Lajos rk., Brüll Kálmán izr., Deutsch István izr., Dévánszky Ernő ev., Dörflinger László ev., Ellmann József izr., Fernekesz Zoltán rk., Horváth Kálmán rk., Hrabovszky Endre ev., Ipolyi-Keller Imre rk., Kazár Pál ev., Kiszely János ev., Kovács László rk., Könczey Elemér rk., Lacó András ev., Lestyán László ev., Martincsek Mátyás ev., Matulay József ev., Medovarszky Mihály ev., Molnár János ev., Nyitrai Elemér ref., Pepó György ev., Perlroth Manó izr., Povázsay Imre ev., Rosenberg Ervin izr., Sáró András ev., Sipos Endre izr., Szlany János ev., Sztaricskai Pál ev., Tardos József izr., Tóth Miklós rk., Uhrin Pál ev., Ujlaki Lajos ref., Vincze Lajos ref., Weisz Andor izr., Zvarinyi Endre ev.

Magántanulók: Auszterweil Eszter izr., Gáspár István izr., Holczer Irén izr., Sexty Zoltán ev., Velvárt Imre izr., Winkler Elemér rk.

Összesen: 37 nyilvános, 6 magántanuló.

VIII.

Érettségi vizsgálatok.

A bányai ev. egyházkerülethez tartozó középiskolák pótló és javító érettségi vizsgálatai a Püspök ur intézkedése alapján intézetünkben folytak le 1927. évi szeptember és december hónapokban.

1. *A szeptemberi* havi érettségi vizsgálat írásbeli része 5., 6., 7.-én, szóbeli része 8.-án folyt le dr. *Kirchknopf* Gusztáv bányaker. lelkész úr elnöklete alatt dr. *Horvay* Róbert reálisk. igazgató, kormányképviselő úr jelenlétében. A Püspök úr a következő írásbeli tételeket jelölte ki:

a) A magyar ny. és irodalomból: Nemzetünk történelme epikai költészetünkben. b) A latin ny. és ir.: Ovid. Fast. II. 83—108. c) A matematikából: 1. Egy apa 10,000 P-t hagyott 3 fiára, hogy mindegyik 24 éves korára egyenlő összeget kapjon belőle. Mennyit kell mindegyik fiu nevére a bankba tenni, ha a fiuk most 10, 14, 18 évesek s a bank 8% évi kamatláb mellett félévenkint tőkésit? 2. Egy háztető alapja téglalap, oldalai 32·5 m, 12·4 m. Mind a négy oldallap 45° alatt hajlik az alapsíkhoz. Mennyi cserepet vegyünk a tető befedéséhez, ha egy cserép 600 cm^2 területet fed és 5%-ot számitunk a törésre?

Teljes vizsgálatra jelentkezett Békéscsabáról 5, Szarvasról 1, összesen 6 tanuló. Jelesen érett 2, jól érett 1, érett 2, javító vizsgálatra utasítva 1. *Javító vizsgálatra* jelentkezett: Aszódról 7, Békéscsabáról 3, Szarvasról 2, összesen 12; érett lett 9, második javítóra utasítva 3. Az éretteknek nyílvánitott tanulók a következők: Jelesen érettek: Jevuczó Teréz, Maczák András, jól érett: Papp Ferenc, érett Benczur Mihály, Kiss Ernő; továbbá a javító vizsgálaton érettek: Brachna Gábor, Gajdács László, Haulits Ödön, Mátyási Sándor, Mutschenvacher László, Papp Zoltán, Schvarcz Árpád, Stáhly György, Weisz István.

2. *A decemberi* vizsgálat írásbeli része 12., 13., 14., szóbelije 15.-én folyt le *Bezegh* Sámuel püspöki titkár úr és dr. *Horvay* Róbert kormányképviselő úr jelenlétében.

Irásbeli tételekül a Püspök úr a következőket jelölte ki:

a) A magyar ny. és ir.: Regényirodalmunk jelentősebb alkotásai. b) A latin ny. és ir.: Sallustii Bell. Jug. Cap. XXI. 4. — XXIV. c) A matematikából: 1. Valaki 12 és 18 éves fia számára 5000 P-t helyez el 6% mellett, félévi kamatozással. Mennyit kell mindegyik fiu javára iratni, hogy mindegyik egyenlő összeget kapjon 24 éves korában? 2. Milyen magasra kellene a repülőgépnek fölemelkednie, hogy a Föld felületének akkora részét láthassa, mint Magyarország területe (280290 km²)? A Föld sugara 6370 km.

Teljes vizsgálatra jelentkezett 3 tanuló; érett lett 1, javítóra utasítva 2. *Javító* vizsgálatra jelentkezett 3, érettnek nyílvánítva 3. Érett: Benedek Pál, a második javítón érett: Goldán Etelka, Zahoran Pál, az első javítón: Dobiz Béla.

3. A f. iskolai év végén megtartott érettségi vizsgálat *irásbeli* része május 22., 23. és 24.-én fotyt le. A bányakerületi Püspök úr a következő tételeket tűzte ki:

1. A magyar nyelvből és irodalomból: A magyar katonai erények szépirodalmunk tükrében. 2. A latin nyelvből és irodalomból: M. Tullii Ciceronis De officiis II. 15. (47—49.) 3. A mennyiségtanból: a) Algebra: Valaki egy biztosító társaságnál életbiztositást köt 40,000 P-re. A biztositási díj évenkint előre fizetendő 1400 P. Hány évig kellene az illetőnek a biztositás megkötése után élnie, hogy az üzleten a) az egyik fél se nyerjen, de ne is veszitsen, b) hogy a biztositó társaság veszitsen 20,000 P-t, c) hogy a biztositó társaság nyerjen 20,000 P-t? Kamatláb 5%. b) Geometria: Egy négyszög csúcspontjainak koordinátái: A (7,5), B (—3,1), C (—1,—4), D (4,—2). a) Számitsuk ki az oldalak hosszát, b) a négyszög területét, c) határozzuk meg a négyszög minőségét, e) számitsuk ki a négyszög szögeit.

Vizsgálatra jelentkezett: a f. isk. évben végzett 37 ny., 7 magántanuló, 2 ismétlő érettségi vizsgálatot tevő, összesen 46 tanuló; az irásbeli alapján szóbelit tett 44 tanuló, visszalépett 2 tanuló, javitót tett 2 tanuló.

A *szóbeli* vizsgálatokat június hó 23—29. napjain tartottuk *Jakabfi* György békéscsabai ev. lelkész úr elnöklete alatt, dr. *Deák* János egyetemi tanár, kormányképviselő úr jelenlétében. Kormányzóbizottságunk képviseletében dr. *Medovarszky* Mátyás úr volt jelen.

A vizsgálat eredménye: *jelesen érettek:* Dévánszky Ernő, Ellmann József (praematurusok), Nyitrai Elemér, Sztaricskay Pál, Tardos József, Ujlaki Lajos, Zvarinyi Endre, összesen 7;

jól érettek: Kazár Pál, Kovács László, Medovarszky Mihály, Molnár János, összesen 4;

érettek: Bender Sebestyén, Deutsch István, Dörflinger László, Fernekesz Zoltán, Horváth Kálmán, Hrabovszky Endre, Kiss István, Kiszely János, Könczey Elemér, Laczó András, Lestyán László, Maczák József, Martincsek Mátyás, Matulay József, Pepó György, Sáró András, Sipos Endre, Szlany János, Sexty Zoltán, Tóth Miklós, Uhrin Pál, Winkler Elemér, Auszterweil Eszter, Holczer Irén, összesen 24; a *javítón:* Horváth Ignác, Institoris Ignác, összesen 2.

Javító vizsgálatra 7, *ismétlő* érettségire 2 tanulót utasítottunk.

Az éretteknek nyilvánított tanulók a következő pályákra készülnek: theologiai 3, jogi 6, orvosi 7, tanári 2, gyógyszerészi 1, vegyészmérnöki 2, mérnöki 1, gépészmérnöki 1, mezőgazdasági 2, kereskedelmi 3, vasuti 1, testnevelési főiskola 1, ipari 1, tisztviselői 1, katonai sz. 1, otthon marad 2 (leány).

IX.

A tanulók statisztikája.

1. **A tanulók száma.** Felvétetett 426 nyilvános. 16 fiu-, 2 leány-magántanuló, összesen 444; vizsgálatot tett 412 nyilv., 18 (16 fiu, 2 leány) magántanuló, összesen 430 (7 nyilvános és 5 magántanulóval több, mint az előző évben).

A vizsgálatot tett tanulók száma osztályok szerint:

	I.	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V.	VI.	VII.	VIII.	Össz.
Nyilv.	52	29	28	32	32	38	38	51	44	31	37	412
Magánt.	1	2	—	2	—	1	—	3	2	1	6	18
Összesen	53	31	28	34	32	39	38	54	46	32	43	430

2. **Illetőségük.** Csonkamagyarországi: 416 (96·74%), román uralom alatt levő elszakított területről való 14 (3.26%), békéscsabai 283 (65·81%), békésmegyei 69 (16.05%), más megyebeli 64 (14·88%), mégpedig: Arad 10, Bács-Bodrog 1, Békés 353, Bihar 7, Csanád 33, Fejér 1, Hont 1, JNK-Szolnok 1, Pest 1, Budapest 2, Hódmezővásárhely 1, Szeged 3.

3. **Vallásuk.** Ág. h. ev. 192, ref. 47, r. kat. 127, g. kat. 6, gör. kel. 2, izr. 50.

4. **Anyanyelvük.** Magyar 408 (94·88%), német 2 (0·46%), tót 19 (4·42%), román 1 (0·23%).

5. **Nyelvismeretük.** Csak magyarul beszél 300 (69·77%), más nyelven is 130 (39·23%), németül 33, angolul 2, tótul 97, oláhul 8.

6. **Szüleik foglalkozása.** Nagybirt. 2, középbirt. 20, kisbirt. 52, kisbirtokos napszámos 5, egyéb őstermelő 1, gazd.

tisztv. 6, gazd. cseléd 1, földmívesmunkás 2, gazdasággal foglalkozó szülők száma 89 (20·69%); nagyiparos 3, kisiparos 77, ipari tisztviselő 2, egyéb ipari segédszemély 8, ipari napszámos 0, iparral foglalkozó szülők száma 90 (20·93%); nagykereskedő 7, kiskereskedő 40, keresk. vagy közlek. tisztviselő 27, keresk. vagy közleked. segédszemély 35, keresk. vagy közleked. foglalkozó szülők száma 110 (25·58%); köztisztviselő 20, pap, tanár, tanító 44, másféle értelmiségi 23, értelmiségi 87, (20·23%), közhivatalban alkalm. altiszt, szolga 1 (0·23%), katonatiszt 2 (0·46%), katona- és csendőraltiszt 7 (1·63%), különböző foglalk. ágakban dolgozó szapszámos 0, tőkés 1 (0·23%), nyugdíjas tisztviselő 15, nyugdíjas altiszt 9, össz. 24 (5·58%), magánzó 16 (3·72%), egyéb 3 (0·69%).

7. **Magaviseletük.** Példás 288 (69·90%), jó 120 (29·12%), szabályszerű 4 (0·97%).

8. **Előmenetelük.** Jeles 45 (10·46%), jó 88 (20·46%), elégséges 216 (50·23%), összes haladó 349 (81·15%), egy tárgyból elégtelen 42 (9·76%), kettőből 30 (6·97%), többől 9 (2·09%), a bukottak száma 81 (18·82%).

9. **Mulasztások.** Egy órát sem mulasztott 78 tanuló (18·93%), csak igazoltan 327 (a mulasztók 97·90%), igazolt óraszám 10.849, egy tanulóra 26·3 óra esik; igazolatlan óramulasztás 11, egy tanulóra 0·03 óra jut. Könnyű betegségi eset 634 (egy tanulóra 1·5 eset), súlyos 37, fertőző (járványos) 9.

10. **Egyéb adatok.** Ismétlő 15 (a tanulók 3·49%); görögpótlót tanult 2, egészségtant 31, szabadkézi rajzot 41, éneket (az I. és II.-ban kötelező, tehát ezeken kivül) 66, hegedűt 10, vívást 41.

11. **Az érettségi vizsgálat eredménye.** Jeles 7 (15·90%), jó 4 (9·09%), elégséges 24 (54·54%), összesen érett 35 (79·53%), javítóra utasítva 7 (15·90%), ismétlésre 2 (4·54%).

X.

Intézmények.

I. 1. **Tanári könyvtár.** A) *Folyóiratok:* a) *Előfizetés útján:* Athenaeum, Budapesti Szemle, Egyet. Phil. Közlöny, Evang. Lapja, Földrajzi Közlem., Hegyen Épített Város, Kansz, Magyar Nyelv, Magyar Nyelvőr, Magyar Paedagogia, Magyar Szemle, Math. és Phys. Lapok. Protestáns Szemle, Századok, Állattani Közlem., Botanikai Közlem., Magyar Chem. Folyóirat, Term. Tud. Közlöny, Zeitschrift f. d. Phys. und Chem. Unterricht. b) *Ajándék útján:* Az Erő, Hadtörténeti Közlemények, Irodalomtörténet, Miskolci Jogászegylet, Prot. Tanügyi Szemle, Turistaság és Alpinizmus. A folyóiratok tanári könyvtárunk XII. M.

osztályát alkotják. Előfizetésre fordított összeg 127'59 P. Állomány 95 folyóirat, 1169 kötetben.

B) Könyvtár. a) Vétel útján: Lang: History of engl. literature, Swift: Gulivers Travels, Defoe: Robinson Crusoe, Sidney: The poems of Sir Ph. Sidney, Fielding: The history of Torn Jones I., II., Johnsson: Lives of the engl. poets I., II., Addison: Spectator I.—IV., Marlowe's Tragical History of Faustus, Ward: A guide of London, Goldsmith: The vikar of Wakefield, Molnár: Gyakorlati rádiókönyv, Volkmann: Linsenoptik in der Schule. Halmay: A reviziós gondolat, Fuchs: Az ujkor erkölcstörténete I.—III., Fontane: Irrungen-Wirrungen, Mann: Die kleine Stadt, Balogh: Ország és nyelv, Góbi: Csak szálljatok, Szigethy: Goethe ford., Szidon: A német nyelv tanítása, Móricz: Tündérkert, Babits: Halálfiai, Haller: A kat. egyházi vagyon, Galsworthy: Szigeti képmutatók, Finánczy: Újkori nevelés, Melich: Honfoglalás Magyarországon. Hómann: Magyarok honfoglalása, Lagerlöf; Herrn Arnes Schatz, Dickens: Twist Oliwer, Thibaut: Magyar—francia, francia—magyar szótár, Wildner: Léleküditő, Lovassy: Magyarország gerinces állatai: Ossendowski: Sötét kelet, Dickens: Karácsonyi ének, Zemplén: Elektromosság, Kundt: Az angol regény, Sebess: Bethlen gróf, Herczeg Ferenc műveinek jubiláris kiadása 30 kötetben, Makkai: Ördögszekér, Brandt: Mohács, Jász: Az én könyvem, Harsányi: Színházi esték, Bárány: Útközben, Voinovich: Emberek, Zsolnay: Történeti anekdoták, Divald: Magyarország művészeti emlékei, Kornis: Magyarország közoktatásügye, Wigge: Rundfundtechnisches Handbuch I., II, Dickens: Kis Dorrit, Gombos: Honfoglaló magyarok, Greve: Logarithm. Tafeln, Zimmermann: Szülők könyve, Gyulai Kritikai dolgozatai, Horváth: Magyar irodalmi népiesség, Szeberényi: Luther vagy Loyola, Gombócz-Melich: Magyar etym. szótár IX. f., A Petőfi-Társaság jubiláris könyvei I.—X. k., Benka-emlékkönyv.

b) ajándék utján: A Vkm. úr ajándéka: Révai Nagy Lexikona XX. kötet. Utasítások a középisk. tantervhez (4 példány), özv. Ipolyi-Keller Ivánné úrnő ajándéka: Vasárnapi Ujság 1910, 1913, 1914, 1915. évf., Világkrónika 1912. 1913, 1914. évf., Köztelek VI. évf., Tolnai Világlapja 1912. évf. Menge: Taschenwörterbuch der. lat. u. deutschen Sprache I., II.

A tanári könyvtár gyarapodása 1927. junius 1.-től 1928. május 31.-ig:

a) vétel útján:	98 mű	115 kötet	539'61 P értékben
b) ajándék útján:	11 „	22 „	60'— „
Összesen	109 mű	107 kötet	599'61 P értékben

Bekötésre s arany címnyomásra fordított összeg 253'81 P.

A könyvtár állománya 1928. május 31.-én 3875 mü, 6381 kötet, 12273'55 P értékben. A könyvtár őre: *dr. Czinkotszky Jenő.*

2. **Ifjusági Könyvtár.** Gyarapodás: *a)* Ajándék: 11 db mű 11 kötetben, *b)* Vétel: 37 db mű 38 kötetben. Könyvek vásárlására fordítottunk 274·54 P-t, kötésére 83·79 P-t, üzemi költségre 23·90 P-t. Könyvet ajándékoztak: Mengyán György I., Szilvássy János I. és Turbucz Antal II. b o. tanulók. Őre: *Mockovcsák* János.

II. 1. **Természetrajzi szertár.** Állománya: állattani gyűjtemény 6186, növénytani 1710, ásványkőzettani, őslénytani 2277, vegyesek 1682, fali táblák 86. Értéke: 707,540. Őre: *Jéger* József és *Csicsely* Mihály.

A szertár szaporodása vétel útján: Exotikus bogárgyüjtemény és egy növénytani készítmény, össz. 48 P.

2. **Vegytani szertár.** A szertár szaporodása: Deville-féle gázfejlesztő, 2 drb U alakú cső, destillálók, oxigénfejlesztő, biztosító tölcsér, 5 dkg. 10 mm. kaucsuk-cső, aszbeszt-lemez, 3—3 ív lakmuszpapír, acéldrót, összesen 76·51 P értékben. Őre: *Jéger* József.

3. **Természettani szertár.** Rádióalkatrészek négylámpás készülékhez, Philipps-anódkészülék, antennaszerelés, kapcsolótábla átszerelés, milliampére-mérő, különböző szerszámok és anyagok, összesen 751·50 P értékben. Állomány: 330 készülék és szerszám 9115·46 P értékben. Őre: *Pataki* Sámuel és *Baranyai* István.

4. **Történelem-földrajzi szertár.** Szaporodás 1 db történelmi térkép 49·80 P értékben. Őre: *Szeberényi* Lajos dr.

5. **Klasszika-filologiai szertár.** Gyarapodás: Vayer: Latin stilisztika, Steiner: Latin szókönyv, Csengery: Horatius költeményei, Menge: Taschenwörterbuch der lat. sprache. Őre: *Balás* Ádám.

6. **Rajzszertár.** A szertár új gyarapodása: a „Magyar Művészet" című folyóirat, egy kis kézi magyar motivum-gyüjtemény, Antal-féle rajztanítási vezérfonál, Luttor I.—Mohr S. Betűvetési táblázat, 124·30 P értékben. Őre: *Mazán* László.

7. **Tornaszertár.** Szaporodás: 1 szekrény, 1 asztal, ruhafogasok az öltözőben, összesen 130 P értékben vétel útján. Őre: *Achim* Károly.

8. **Ének- és zeneszertár.** Állománya a Kossuth-induló kottájával gyarapodott. Őre: *Povázsay* László.

III. **Alumneum.** Hálás köszönettel emlékezünk meg e helyen azokról, akik nemeslelkű adományaikkal lehetővé tették, hogy 52 tanulónak havi 18 P-ért egészséges és izletes ebédet- és vacsorát nyújthattunk, sőt 6 szegénysorsú jó tanulót összesen 255 P díjkedvezményben is részesíthettünk.

Adományokat küldöttek: Békéscsabai Takarékpénztár-Egyesület 400 P, gróf Wenckheim Sándor 2 zsák bab és 2 zsák borsó, Apolló Mozgó 126 P, gróf Wenckheim József 2 q liszt, Beliczey Géza 2 q bab, Kovácsmalom 50 kg. nullás és 100 kg. főzőliszt, Stern és Steiberger 3 q burgonya 1 kg. heremag,

Békéscsabai Áruforgalmi, Békéscsabai Leszámítoló, Békéscsabai Gőztégla, Réthy Béla 50—50 P, Réthy-gyógyszertár ingyen gyógyszerek, Rosenthal-malom 85 kg. nullásliszt, Grigolon János 40 P, Láng László 30 P, Flamm-malom 25 kg. árpagyöngy és 25 kg. köleskása, Hrabovszky Pál 40 kg. hagyma, 4 l. mák, 2 kg. zsir, Békésmegyei Általános Takarékpénztár 25 P, dr. Linder Károly 16 P és 14 kg. bab, Békésmegyei Kereskedelmi rt. 10 kg. borsó és 10 kg. lencse, Békésmegyei Kereskedelmi Bank, Békéscsabai Sertéshízlaló, Bohn József, Dőrflinger Béla, ifj. Kocziszky Mátyás, dr. Molnár Lajos, Omazta Gyuláné 20—20 P, dr. Prónai Ernő 16 P, Löwy Albert 1 kocsi fenyőhulladék, Kovács Sz. Márton, Vidovszky Károly 30—30 kg. bab, Békéscsabai Földbirtokosok Gabonakeresk., Debreczeny Károly, Ev. Egyházi könyvkereskedés, Hubertus Szövő, Körösvidék, Lipták János, Magyar-Olasz Bank, Rokka kötőszövő, Werner Ede 10—10 P, Lőrinczy László 20 kg. bab, Lepény Mátyás 3 kg. zsir, Kliment Z. András 1 kg. zsir, 10 kg. bab, Adler Lajos, Balás Ádám, Bartoss Ferenc, Bányai András, Békéscsabai Kisgazdák Szövetkezete, Czigler Jenő, dr. Forray Lajos, dr. Gally Károly, dr. Gyöngyösi János, dr. Jeszenszky Pál, dr. Kultsár Sándor, dr. Loránt Erzsébet, Reisz Gyula, dr. Révész Sándor, dr. Südy Ernő, dr. Szamek Oszkár 5—5 P, Kovács Sz. Mihály 10 kg. bab, Perlroth Cement, Silberstein Ignác, Tarr Gyula 4—4 P, Kovan Endre 3 P, Huddi György, Maczák János 1—1 kg. zsir, Benedek Pál, Bleyer Ferenc, Globus, Kraft Béla, dr. Szeberényi János 2—2 P, Koczka János ½ kg. zsir, Orincsay Miklós 1 P.

Eforus: *Laurovics* Ferenc tanár, gazdasszony özv. *Oszadszky* Károlyné.

XI.

Egyesületek.

1. **Ifjusági gyámintézet.** Elnöke Kirner Gusztáv vallástanár volt. Tagjai szorgalmasan gyüjtöttek adományokat a szegény gyermekek karácsonyfájára, az árvák javára s egyben igyekeztek gyarapítani az egyesület vagyonát is. Adományokban kiadott 65 pengőt. Az egyesület tiszta vagyona 377 P 15 fill.

2. **Ifjusági Luther Szövetség.** A vallásos nevelés fokozása érdekében szerveztük meg az Ifj. Luther Szövetséget, melynek vezetői dr. Rell Lajos igazgató és Kirner Gusztáv vallástanár voltak. Tagjai dec. 14.-én vallásos délutánt rendeztek, amelyen dr. Rell Lajos igazgató tartott »Krisztus az iskolában« c. előadást. Szövetségünk két pályázatot írt ki: Luther, mint hős és »A magyar evangélikus diák kötelességei« cimmel. Az első pá-

lyatétel díját Dévánszky Ernőnek, Szlany Jánosnak, a másodiknak díját Medovarszky Mátyásnak osztottuk ki. Május 13.-án meghatóan búcsúztattuk el a Szövetség VIII. o. tagjait. Ezen alkalommal Gaudy László budapesti vallástanár, igazgató tartott hiterősítő előadást. Domsitz László VII. oszt. tan. búcsúztatta el a VIII. oszt. tagokat, a távozók nevében pedig Sztaricskay Pál VIII. oszt. tan. válaszolt. A szövetség tagjai közül 25-en járatták az »Erő« c. ifjusági lapot.

3. **Ifjusági Segítő Egyesület.** A Segítő Egyesület ez évben is igyekezett megfelelni hivatásának. Ha a segítés nem volt olyan mértékű, amilyet szerettünk volna elérni, az onnan van, hogy az Egyesület szerény anyagi forrásokkal rendelkezik. Ezért szükség van a segítés terén bizonyos korlátozásokra.

Az elmult iskolai év folyamán 314 tanulónak 2034 db könyvet adtunk ki használatra körülbelül 3100 P értékben; kiosztottunk 106 db füzetet 21.20 P értékben; beiratási díj címén 60 P-t fizettünk 6 tanulóért, 5 P-t pedig ösztöndíjra adtunk. Igy a segélyezés végösszege körülbelül 3186 P 20 fill.

Hálás szívvel emlékezünk meg itt az egyesület jótevőiről. Nagyobb összeggel járult hozzá a szegény tanulók fölsegítéséhez a Békés-Csabai Tkpénztár Egyesület (160 P), továbbá a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, amely 30 db uj iskolai könyvet bocsátott rendelkezésünkre. Szívből jövő köszönetet mondunk e helyen is jószívű adakozóinknak s egyúttal a Segítő Egyesületet iskolánk barátainak további jóindulatú pártfogásába ajánljuk. Az egyesület vezetője: Saguly József.

4. **Gyóni Géza-önképzőkör.** 29 éve áll fenn; tagjainak száma: 82 működő, 10 hallgató, összesen 92. Az idén Herczeg Ferenccel, zeneműfajok ismertetésével és előadásával s természettudományi kérdésekkel foglalkozott s Beethoven-délutánt rendezett. A március 15.-i pályadíjat Dévánszky Ernő VIII. o. t. nyerte el. A legtöbb ülésén zeneszámok is szerepeltek. Szorgalmasan munkálkodtak: a VIII. osztályból Dévánszky Ernő, Nyitrai Elemér, Szlany János, a VII.-ből Déri Ottó, Domsitz László, Haider Ákos, Molnár László (a két utóbbi zeneszámok előadásával). A kör elnöke dr. Rell Lajos igazgató, titkára Nyitrai Elemér VIII., jegyzői Dévánszky Ernő VIII., Déri Ottó VII., pénztárosa Katona Emil VII. oszt. tan. volt.

5. **Cserkészet.** Cserkészcsapatunkat ezidén Mazán László kartárs vezette. A régi cserkészek közül 36 volt a csapat kötelékében, 12 ujonc tett fogadalmat. A csapat 5 őrsből állott s az 5 őrs két rajra oszlott; az egyiket Ipolyi-Keller Imre VIII. o. rajvezető, a másikat Kovács László VIII. o. rajvezető vezette. Mindketten lelkiismeretes, lelkes cserkészmunkájukkal nagy segítségére voltak a csapat parancsnokának s nagy részük van benne, hogy a csapat cserkészélete szépen fejlődött.

Az őrsök 158 összejövetelt tartottak, ezenkívül volt több rajés hetenként csapatösszejövetel. Az őrsi összejöveteleken a ké-

szülés, tanulás mellett nemes verseny folyt s több alkalommal kirándulási verseny. A csapatösszejöveteleken előadások, zenés énekszámok, szavalatok, viták stb. tették változatossá és kedvessé az együtt töltött időt. Volt több egész- és félnapos csapat, illetőleg őrsi kirándulás.

F. évi junius 17.-én tartotta a csapat a gimnázium tornatermében zászlószentelési ünnepét. A zászlóanyai tisztet dr. Rell Lajosné töltötte be. A felavatást Kirner Gusztáv vallástanár végezte, a felavató beszédet dr. Rell Lajos igazgató mondotta. Jelen voltak a helyi cserkész-bizottság tagjai dr. Korniss Géza elnök vezetésével, a helyi cserkészcsapatok kiküldöttei; a város nevében dr. Berthóty István polgármester, a 10. honvédgyalogezred küldöttsége Petrányi Sándor alezredes vezetése alatt; az Ev. Nőegyesület, az Ev. és Róm. kat. leányegyesületek küldöttségei stb., a Magyar Cserkész Szövetséget Vidovszky Kálmán orsz. ellenőrző megbízott képviselte. A felavatott zászlót Mazán László tervei szerint a Békéscsabai Evang. Leányegyesület tagjai készítették. Fogadják művészi kivitelű munkájukért és sok fáradságukért intézetünk és cserkészcsapatunk őszinte háláját.

Junius 3-án este volt a CsAK-pályán a többi csapatokkal közös fogadalomtételi ünnep, ahol a Szövetséget szintén Vidovszky Kálmán orsz. ell. megbízott képviselte s az ő kezébe tették le a fogadalmat a fiuk. Másnap, junius 4.-én a gerlai erdőben juniálist tartottak a csapatok, amelyen csapatunk is résztvett.

Cserkészeink ez évben is több alkalommal ügyesen segédkeztek a társadalmi és jótékonycélú egyesületek ünnepein s előadásain.

A mult évben a Börzsönyi-hgben, Perőcsény határában táboroztak. A táborozás minden tekintetben kitünően sikerült s ebben nagy része van az ottani lakosság szives vendéglátásának és szeretetének. Ez évben megint a Börzsöny egy másik, szintén festőien szép, egészséges vidékére készülnek.

6. **Sportkör.** Az Ifjusági Sportkör a folyó iskolai évre szept. hó 19-én alakult meg Achim Károly tanárelnök vezetése mellett. A téli hónapokban hetenként kétszer a tornateremben, az őszi és tavaszi évadban a Csabai Atl. Klub sporttelepén voltak gyakorló, illetve tréning órák. Az őszi tréningek befejezéseképen október 22-én folyt le a szokásos évadzáró házi atletikai verseny a következő eredménnyel:

100 m. sikfutás: (10 ind.) 1. Ujlaki Lajos VIII. (12·1 mp.) 2. Uhrin Pál VIII. 3. Csapó Endre VI. *400 m. sikfutás*: (8 ind.) 1. Kovács Pál VI. (63 mp.) 2. Dömötör Béla V. 3. Kertész Alajos VI. *800 m. sikfutás*: (6 ind.) 1. Martincsek Mátyás VIII. (2 p. 39 mp.) 2. Kabdebo János VII 3. Seben István VII. *1500 m. sikfutás*: (6 ind.) 1. Dömötör Béla V. (5 p. 38·3 mp.) 2. Kabdebó János VII. 3. Karácsonyi Béla VII. *4x100 m. staf. futás*: 1. a VIII. oszt. (Sipos, Sáró, Uhrin, Ujlaki) 2. a VI. oszt. (Csapó, Kertész, Forgács, Kovács) 3. a VII. oszt. (Déri, Haider, Molnár, Seben) 4. az V. oszt. (Sipos, Lipták, Trieber, Walter). *Súlylökés*: (7 ind.) 1. Ujlaki Lajos VIII. 8·90 m. 2. Medovarszky Mátyás VIII. 8·80 m. 3. Vincze Lajos VIII. 8·56 m. *Gerelyvetés*: (11 ind.) 1. Weisz Andor VIII.

40 m. 2. Haider Ákos VII. 38·75 m. 3. Vincze Lajos VIII. 34·60 m. *Diszkoszdobás:* (9 ind.) 1. Lestyán László VIII. 26·80 m 2. Vincze Lajos VIII. 26 m. 3. Haider Ákos VII. 23·70 m. *Magasugrás* (8 ind.) 1. Déri Ottó VII. 2. Sáró András VIII. 3. Ujlaki Lajos VIII. (147 5 cm.) *Távolugrás:* (7 ind.) 1. Ujlaki Lajos VIII. (5·49 m.) 2. Déri Ottó VII. (5·33 m.) 3. Haider Ákos VII. (5·18 m.)

A Sportkör dísztornáját március 4.-én tartotta meg a következő programmal és eredménnyel:

I. *Felvonulás, ének, szabadgyakorlatok* a II. oszt. 30 tagú csapatával. II. *Kötélmászás és függeszkedés.* V. oszt. 1. Walter Sándor, 2. Lovász Lukács. VI. oszt. 1. Kovács Pál, 2. Kertész Alajos. VII. oszt. 1. Haider Ákos, 2. Seben István. VIII. oszt. 1. Lestyán László, 2. Kiszely János. III. *Zenés fabotgyakorlatok,* az V. oszt. 24 tagú csapata. IV. *Csapattornázás magas nyujtón.* VIII. oszt.-ból: Berey Lajos, Dévánszky Ernő, Kiszely János, Könczey Elemér, Lestyán László. VII. oszt.-ból: Haider Ákos. VI. oszt.-ból: Kertész Alajos, Valkovszky Mihály. V. *Magasugrás.* (11 ind.) V—VI.-ban: 1. Walter Sándor V. (1·50 m.) 2. Valkovszky Mihály VI. (1·45 m.) 3. Brózik Gusztáv V. (1·40 m.). VII—VIII.-ban: 1. Sáró András VIII. (1·52·5 m.) 2. Horváth Kálmán VIII. 3. Ujlaki Lajos VIII. 4. Haider Ákos VII. (1·50 m.) VI. *Zenés tagszabadgyakorlatok,* a VI. oszt. 24 tagú csapata. VII. *Tőrvívó-verseny.* (5 ind.) 1. Bánó László VI. (4 győz.) 2. Berthóty László VI. (3 győz.). 3. Rusz József VII. (2 győz.). VIII. *Csapattornázás magas korláton* a 8 tagú nyujtó csapattal. IX. *Zenés buzogány gyakorlatok* a VII. oszt. 24 tagú csapata. X. *Díjosztás, ének, elvonulás.* A zenés gyakorlatokat *Mockovcsák* János tanár kisérte zongorán, míg az éremdíjakat a hivatalból távollevő igazgató helyett Saguly József tanár osztotta ki a győzteseknek tartalmas beszéd kiséretében.

Az 1927. évi julius 18-án Orosházán megtartott kerületi bajnoki úszóversenyen a *100 m. ifjus. mellúszásban* 1. volt Lestyán László VII., a *100 m. ifj. gyorsúszásban* 1. volt Horváth Kálmán VII., a *400 m. gyorsúszásban* 2. volt Kiszely János VII., az *50 m. gyerm. mellúszásban* 1. volt Zahorán Zoltán IV., a *4x50 m. gyerm. vegy. stafétában* 1. volt a rgimn csapata (Zahorán Z., Sipos I., Horváth A.)

7. **Vívás.** A világverő magyar kard kultusza évről-évre erősbödik ifjuságunk körében. S mi örömmel látjuk növendékeinkben a vívás iránt való érdeklődés fokozódását, mert a vívás nemcsak az izmokat fejleszti, hanem a szem biztosságát s az általános ügyességet, találékonyságot is fejleszti az ifjakban s nagy hatása van a jellem fejlődésére. Az igazi vívó nyilt, egyenes, lovagias, a válságos pillanatokban gyorsan és céltudatosan cselekszik s így az élet küzdelmeiben is helyt áll. A nevelés szempontjából készséggel buzdítjuk növendékeinket a vívás gyakorlására.

A Csabai Atletikai Klub Vívóosztálya, amelynek élén Bohnert József kormányfőtanácsos úr áll, ez évben is szívesen sietett segítségünkre. Vívómestere, Hein György ny. százados szeretettel, türelemmel oktatta diákjainkat s jókedvet kitartást gerjesztett bennük egész éven át. S az eredmény, amelyet a május hó 31.-én tartott záróünnepen bemutatott, valóban teljes elismerést érdemel. Vívóink iránt kedves figyelmet tanusított háziezredünk tisztikara, amely Pintér Ferenc ezredes, ezredparancsnok vezetésével szép számban jelent meg a barátságos mérkőzésen. A bíráló-bizottság minősítése alapján emlékérmet kaptak: Péchy László, Kolcza Tibor, Gyüre Béla, Jakabfi László, Erdélyi László, Spitz Miklós, Wagner József, Jakabfi György, Ker-

tész Alajos, Vajda Géza, Árvai Vilmos, Rosenberg Ervin, Vas Pál; tiszteletdíjat nyertek: Stern László, Berthóty László, Rusz József, Bánó László. Az iskola bajnoka immár harmadízben Bánó László VI. o. t. — Elismeréssel illetjük Steinberg Imre és Stern Sámuel urakat, akik adományaikkal lehetővé tették vívóink jutalmazását.

Végül közöljük, hogy jövőre az egész iskolai év alatt fog tartani a vívás tanítása, amelyet a t. szülők figyelmébe ajánlunk.

7. **Ifjúsági ének- és zenekar.** Az énekkar *Povázsay* László vezetése alatt szép előrehaladásról tett bizonyságot iskolai ünnepeinken; tagjainak száma 60. — 40 tagja részt vett a folyó évi május 19., 20.-án Budapesten rendezett Orsz. Középiskolai Dalosversenyen.

XII.

Tájékoztató a jövő iskolai évre.

I. **Beiratások.** 1. A tanulók július 2—4., továbbá szeptember hó 1., 3. napjain iratkozhatnak a reálgimnáziumban. A beiratkozó tanuló személyesen, szülője, gyámja, vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni, utolsó iskolai, továbbá születési és ujraoltási bizonyítványát bemutatni. 2. A reálgimnázium első osztályába csak oly növendékek vehetők fel, akik életük 9. evét betöltötték, az elemi iskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről szóló bizonyítványt (értesítő könyvecskét) mutatnak fel (felvételi vizsgálat nincs). 3. A reálból, leánygimn., vagy polgári iskolából átlépni kívánó tanuló a tanári kar engedélyével különbözeti vizsgálatot tesz. Az erre vonatkozó s az eddig végzett osztályokról szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvények augusztus 15.-ig nyújtandók be az igazgatónál.

II. **Tandíj.** 1. Tandíj egész évre 100 pengő; beiratási díj címén 10 pengő fizetendő. 2. Tandíjelengedésért csak szegény, példás magaviseletű, szorgylmas tanulók folyamodhatnak a gimnázium kormányzóbizottságához az iskolai év megnyitást követő héten; a folyamodványok az osztályfők útján az igazgatónál nyujtandók be.

III. **Alumneum.** A főgimnázium alumneumába felvesszük bármely növendékünket. A fizetendő havi díj 20 pengő. A díjak félévenként előre — kivételes esetekben havi részletekben — fizetendők a pénztárnál. Alumneumi díj elengedésére csak néhány igen szegény, példás magaviseletű és jó előmenetelű tanuló tarthat igényt.

IV. **Javító-, pótló-, különbözeti és magánvizsgálatok.** Javító vizsgálatok augusztus 31.-én lesznek délelőtt 9 órától. Az egy tárgyból bukottak a tanári kar engedélyével, a két tárgyból bukottak közül csak azok jelentkezhetnek javítóra, akiknek egyházi főhatóságunk az engedélyt megadta. A különbözeti és a magánvizsgálatok írásbeli részét szeptember 3.-án, szóbeli részét szeptember 4.-én tartjuk. Az iskolai év megnyitásának napja szeptember 4., a tanítást szeptember 5.-én kezdjük.

V. Az üzemi pótlékra vonatkozólag később nyujtunk értesítést.

Kérelem.

A Csabai Öregdiákok Szövetsége a világháborúban hősi halált halt tanulók emléktábláját el akarja készíttetni. Az igazgatóság azzal a kéréssel fordul tehát iskolánk barátaihoz, főként a szülőkhöz: tudósítsák a h. h. h. tanulókról, hogy a teljes névsort összeállíthassa. Az emléktáblára adományokat kér és hálás köszönettel fogad intézetünk.

TARTALOM:

	Lap
I. Tanulmányutak	3
II. Intézetünk multja	5
III. Intézetünk az 1927—28. iskolai évben	
1. Az iskolai év lefolyása	7
2. A tanári testület	7
3. Veszteségeink	8
4. Iskolai ünnepek	8
5. Hivatalos látogatás	8
6. Kiküldetések	9
7. Valláserkölcsi és fegyelmi állapot. Szülői értekezlet	9
8. Tanulmányi állapot. Kirándulások	10
9. Egészségi állapot	11
10. Testi nevelés	12
11. Tanulóink segélyezése. Tandíjmentesség	12
12. Ösztöndíjazás	12
13. Alapítványok és adományok	13
14. Segélyek	14
IV. Intézetünk kormányzása	14
V. Az intézet személyzete	15
VI. A tanítás anyaga	17
VII. A tanulók névsora	18
VIII. Érettségi vizsgálat	22
IX. A tanulók statisztikája	24
X. Intézmények, könyvtárak, szertárak	25
XI. Egyesületek	28
XII. Tájékoztató a jövő iskolai évről	32
Kérelem	33

TARTALOM